

p30konkor.com

زمان آزمون :

نام درس :

نام آموزشگاه :

تاریخ برگزاری :

نام و نام خانوادگی :

پایه تحصیلی :

نام دبیر :

عنوان آزمون : فنون ۱۱ فصل ۱ درس ۱-۳

ردیف	لطفًا پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید	بارم																
۱	<p>در متن زیر دو جمله نادرست است، شماره آنها را بنویسید.</p> <p>«در سبک عراقی، تاریخ‌نویسی به اسلوب ساده رواج یافت (۱). در مقدمه بابرنامه، که قدیمی‌ترین تاریخ نوشته شده درباره تیمور است (۲)، این ساده‌نویسی به خوبی قابل مشاهده است. تاریخ‌نویسی از اوایل دوره مغول، به سبب علاقه شدید آنان به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان شروع شد. و در دوره تیموری قدری هم ادامه یافت (۳). البته باید توجه داشت که این سادگی نثر همه جا یکسان نیست و نثر ساده این دوره را می‌توان فصیح و بلیغ دانست (۴).»</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳</p>																	
۲	<p>با توجه به توضیحات، نام نویسنده و مورخ را در عبارت زیر بنویسید.</p> <p>الف) از نویسندگان زبردست سبک عراقی است، اثر معروف او، از نخستین و بهترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر به شمار می‌رود.</p> <p>ب) از مورخان مشهور ایران است و موضوع کتابش تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی‌عباس و تاریخ ایران است.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳</p>																	
۳	<p>هریک از آثار ستون الف را به شاعر یا نویسنده آن در ستون ب وصل کنید. (در ستون ب یک مورد اضافی است.)</p> <table><tr><td>الف</td><td>ب</td></tr><tr><td>الف) مجالس سبعه</td><td>۱) سلمان ساوجی</td></tr><tr><td>ب) جمشید و خورشید</td><td>۲) ابن یمن</td></tr><tr><td></td><td>۳) مولوی</td></tr></table> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>	الف	ب	الف) مجالس سبعه	۱) سلمان ساوجی	ب) جمشید و خورشید	۲) ابن یمن		۳) مولوی									
الف	ب																	
الف) مجالس سبعه	۱) سلمان ساوجی																	
ب) جمشید و خورشید	۲) ابن یمن																	
	۳) مولوی																	
۴	<p>درست یا نادرست بودن، عبارات زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) کتاب تاریخ جهانگشا در شرح ظهور چنگیز، تاریخ خوارزمشاهیان و حکومت حسن صباح است.</p> <p>ب) دولت‌شاه سمرقندی کتاب «صد پند» را به تشویق امیرعلیشیر نوایی نوشته است.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>																	
۵	<p>جدول زیر را تکمیل کنید.</p> <table><tr><td></td><td>نام نویسنده</td><td>نوع نثر کتاب</td><td>موضوع و محتوا</td></tr><tr><td>گلستان</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>مرصاد العباد</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>تاریخ جهانگشا</td><td></td><td></td><td></td></tr></table> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)</p>		نام نویسنده	نوع نثر کتاب	موضوع و محتوا	گلستان				مرصاد العباد				تاریخ جهانگشا				
	نام نویسنده	نوع نثر کتاب	موضوع و محتوا															
گلستان																		
مرصاد العباد																		
تاریخ جهانگشا																		

۶	کدام یک از ویژگی‌های فکری سبک عراقی موجب پیدایش عرفان در قرن هفتم شد؟	مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۷	فکر و اندیشه غالب بر آثار مولانا جلال‌الدین را بیان کنید.	مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۸	دو جریان نثر قرن هفتم را از نظر ویژگی‌های زبانی بررسی کنید.	مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۹	شعر سبک عراقی را با شعر سبک خراسانی از نظر قالب مقایسه کنید.	مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۱۰	حملة مغول بر محتوای شعر و نثر قرن هفتم چه تأثیراتی گذاشت؟	مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۱۱	با توجه به بیت «گفت به مجنون صنمی در دمشق / کای شده مستغرق دریای عشق» پاسخ دهید. الف) وزن این بیت همسان است. (درست - نادرست) ب) خط عروضی رکن دوم را بنویسید.	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳
۱۲	در مصراع اول بیت زیر، «مشبه» و «وجه‌شبه» را مشخص کنید. روز چو شمعی به شب، زودرو و سرفراز / شب چو چراغی به صبح، کاسته و نیم تاب	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۱۳	هریک از مصراع‌های زیر، از تکرار کدام پایه آوایی همسان ساخته شده است؟ الف) هر که چیزی دوست دارد، جان و دل بر وی گمارد ب) ای ساریان آهسته ران، کارام جانم می‌رود.	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۱۴	با توجه به آهنگ بیت داده شده، با ذوق خود، پایه‌های آوایی مناسب (غیر از واژه‌های بیت) را تولید کنید و آن را در خانه‌های خالی بنویسید. من امشب آمدم و ام بگزارم حسابت را کنار جام بگذارم اخوان ثالث	مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)

۱۵	با توجّه به آهنگ بیت داده شده، با ذوق خود، پایه‌های آوایی مناسب (غیر از واژه‌های بیت) را تولید کنید و آن را در خانه‌های خالی بنویسید. من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست کی طمع در گردش گیتیّ دون پرور کنم حافظ	<table><tr><td>مَنْ كِ دَا رَم</td><td>دَرِ گِ دَا یِ</td><td>.....</td><td>نِ یِ دَسْت</td></tr><tr><td>كِي طَ مَعَ دَر</td><td>.....</td><td>.....</td><td>وَر كُ نَم</td></tr></table>	مَنْ كِ دَا رَم	دَرِ گِ دَا یِ	نِ یِ دَسْت	كِي طَ مَعَ دَر	وَر كُ نَم
مَنْ كِ دَا رَم	دَرِ گِ دَا یِ	نِ یِ دَسْت							
كِي طَ مَعَ دَر	وَر كُ نَم							
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)										
۱۶	با خوانش درست بیت، رکن‌های آن را مشخص کنید، سپس خانه‌هایی به تعداد آن، طرّاحی نموده، هر رکن را در خانه خود جای دهید. مرا گه‌گه به دردی یاد می‌کن که دردت مرهم جان می‌نماید فخرالدّین عراقی									
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)										
۱۷	با خوانش درست بیت، رکن‌های آن را مشخص کنید، سپس خانه‌هایی به تعداد آن، طرّاحی نموده، هر رکن را در خانه خود جای دهید. هر کسی را سیرتی بنهاده‌ام هر کسی را اصطلاحی داده‌ام مولوی									
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)										
۱۸	با خوانش درست بیت، رکن‌های آن را مشخص کنید، سپس خانه‌هایی به تعداد آن، طرّاحی نموده، هر رکن را در خانه خود جای دهید. باران اشکم می‌دود وز ابرم آتش می‌جهد با پختگان گو این سخن، سوزش نباشد خام را سعدی									
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)										
۱۹	با خوانش درست بیت، رکن‌های آن را مشخص کنید، سپس خانه‌هایی به تعداد آن، طرّاحی نموده، هر رکن را در خانه خود جای دهید. مکن پیش دیوار غیبت بسی بود کز پشش گوش دارد کسی سعدی									
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)										
۲۰	با خوانش درست بیت، رکن‌های آن را مشخص کنید، سپس خانه‌هایی به تعداد آن، طرّاحی نموده، هر رکن را در خانه خود جای دهید. یا رب از عرفان مرا پیمانه‌ای سرشار ده چشم بینا، جان آگاه و دل بیدار ده صائب									
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)										
۲۱	با خوانش درست بیت، مرز پایه‌های آوایی یا ارکان آن را مشخص کنید و هر پایه را در خانه خود قرار دهید: بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم حافظ	<table><tr><td>.....</td><td>بَ رَفْ شَا نِی</td><td>.....</td><td>.....</td></tr><tr><td>.....</td><td>.....</td><td>مُ طَرَحِی نُو</td><td>.....</td></tr></table>	بَ رَفْ شَا نِی	مُ طَرَحِی نُو
.....	بَ رَفْ شَا نِی							
.....	مُ طَرَحِی نُو							
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)										

۲۲	با خوانش درست بیت، مرز پایه‌های آوایی یا ارکان آن را مشخص کنید و هر پایه را در خانه خود قرار دهید: عنکبوتی را به حکمت دام داد صدر عالم را درو آرام داد عطار	<table><tr><td>.....</td><td>ر ا پِ چ ک م ت</td><td>.....</td></tr><tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr></table>	ر ا پِ چ ک م ت		
.....	ر ا پِ چ ک م ت								
.....								
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)										
۲۳	با خوانش درست بیت، مرز پایه‌های آوایی یا ارکان آن را مشخص کنید و هر پایه را در خانه خود قرار دهید: اسیرش نخواهد رهایی ز بند شکارش نجوید خلاص از کمند سعدی	<table><tr><td>.....</td><td>ر ه ا ی ی</td><td>.....</td><td>.....</td></tr><tr><td>.....</td><td>.....</td><td>ن ج و ی د</td><td>.....</td></tr></table>	ر ه ا ی ی	ن ج و ی د
.....	ر ه ا ی ی							
.....	ن ج و ی د							
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)										
۲۴	با خوانش درست بیت، مرز پایه‌های آوایی یا ارکان آن را مشخص کنید و هر پایه را در خانه خود قرار دهید: دل را داغ عشقی بر جبین نه زبانم را بیانی آتشین ده وحشی بافقی	<table><tr><td>.....</td><td>ج ب ی ن ن ه</td><td>.....</td></tr><tr><td>.....</td><td>.....</td><td>ز ب ا ن م ر ا</td></tr></table>	ج ب ی ن ن ه	ز ب ا ن م ر ا		
.....	ج ب ی ن ن ه								
.....	ز ب ا ن م ر ا								
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)										
۲۵	با خوانش درست بیت، مرز پایه‌های آوایی یا ارکان آن را مشخص کنید و هر پایه را در خانه خود قرار دهید: ای خوش منادی‌های تو در باغ شادی‌های تو بر جای نان شادی خورد جانی که شد مهمان تو مولوی	<table><tr><td>.....</td><td>د ر ب ا غِ ش ا</td><td>.....</td><td>.....</td></tr><tr><td>.....</td><td>.....</td><td>ش ا د ی خُ ر د</td><td>.....</td></tr></table>	د ر ب ا غِ ش ا	ش ا د ی خُ ر د
.....	د ر ب ا غِ ش ا							
.....	ش ا د ی خُ ر د							
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)										
۲۶	در ابیات زیر دو مجاز با رابطه شباهت بیابید. «ما ز آغاز و ز انجام جهان بی‌خبریم / اول و آخر این کهنه کتاب افتاده است با کاروان حله برفتم ز سیستان / با حله تنیده ز دل بافته ز جان» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳									
۲۷	در مصراع اول بیت زیر یک تشخیص و در مصراع دوم یک تشبیه مشخص کنید. «داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو / کز باغ جهان لاله‌عذاران همه رفتند» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳									
۲۸	نوع تشبیه را مقابل آن بنویسید. الف) خانه دل ما را از کرم عمارت کن / پیش از آن‌که این خانه رو نهد به ویرانی ب) وز چو شمعی به شب، زود رو و سرفراز / شب چو چراغی به صبح، کاسته و نیم‌تاب سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳									

۲۹	در بیت «این زبان چون سنگ و هم آتش‌شوش است / و آنچه بجهد از زبان چون آتش است» چند «ادات تشبیه» به کار رفته است؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳
۳۰	وجه‌شبه را در سروده زیر مشخص کنید. «زندگی آتشگهی دیرنده پابرجاست / گر بیفروزش، رقص شعله‌اش در هر کران پیداست / ورنه خاموش است و خاموشی گناه ماست.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳
۳۱	نوع تشبیه عبارت «دانا چو طبله عطار است، خاموش و هنر نمای» با کدام بیت یکسان است؟ (الف) تو سرو جویباری، تو لاله بهاری / تو یار غمگسای، تو حور دلربایی (ب) نگارش دهد گلبن جویبار / در آیین آب رخسارها (ج) هرگز کسی نداد بدین‌سان نشان برف / گویی که لقمه‌ای است زمین در دهان برف سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳
۳۲	در ابیات زیر نوع تشبیه (فشرده - گسترده) را مشخص کنید. (الف) نامت در چشمانم / چون لاله، سرخ / چون نسترن، سپید / و مثل سرو، سبز می‌ایستد (ب) آتش خشم اول در خداوند خشم افتد؛ پس آنگه زبانه به خصم رسد یا نرسد. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۳۳	با توجه به ابیات زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «آتش است آب دیده مظلوم / چون روان گشت، خشک و تر سوزد تو چو شمعی از او هراسان باش / کاؤل، آتش ز شمع سر سوزد» (الف) یک مورد از ویژگی‌های فکری بیت اول را بنویسید. (ب) در بیت دوم «مشبه‌به» و «وجه‌شبه» را مشخص کنید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۳۴	در ابیات زیر نوع تشبیه (فشرده - گسترده) را مشخص کنید. (الف) شب در تمام پنجره‌های پریده رنگ / مانند یک تصوّر مشکوک / پیوسته در تراکم و طغیان بود (ب) ای مهتر، آفتاب چراغ آسمان است و تو چراغ زمینی، آفتاب چراغ دنیاست، تو چراغ دینی. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۳۵	در بیت «گرت ز دست برآید چون نخل باش کریم / ورت به دست نیاید چو سرو باش آزاد» (الف) «مشبه‌به» در مصراع اول کدام واژه است؟ (ب) «آزاد» در مصراع دوم کدام رکن تشبیه است؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۳۶	در نمونه زیر ادات تشبیه را مشخص کنید: هرگز کسی نداد بدین‌سان نشان برف گویی که لقمه‌ای است زمین در دهان برف کمال‌الدین اصفهانی مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۳۷	در نمونه زیر ادات تشبیه را مشخص کنید: آورده‌اند که در ناحیت کشمیر، متصدی خوش و مرغزاری نزه بود که از عکس ریاحین او پر زاغ چون دم طاووس نمودی و در پیش جمال او دم طاووس به پر زاغ مانستی. کلپه و دمنه مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)

۳۸	<p>در نمونه زیر ادات تشبیه را مشخص کنید:</p> <p>مرا در دل درخت مهربانی</p> <p>به چه ماند؟ به سرو بوستانی</p> <p>فخرالدین اسعد گرگانی</p> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)</p>
۳۹	<p>تشبیه های به کار رفته در بیت زیر دارای کدام یک از پایه های تشبیه اند؟</p> <p>خانه دل ما را از کرم عمارت کن</p> <p>پیش از آن که این خانه رو نهد به ویرانی</p> <p>شیخ بهایی</p> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)</p>
۴۰	<p>تشبیه های به کار رفته در بیت زیر دارای کدام یک از پایه های تشبیه اند؟</p> <p>گاهی که سنگ حادثه از آسمان رسد</p> <p>اول بلا به مرغ بلند آشیان رسد</p> <p>کلیم کاشانی</p> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)</p>
۴۱	<p>تشبیه های به کار رفته در بیت زیر دارای کدام یک از پایه های تشبیه اند؟</p> <p>مرا، کز جام عشقت مست گشتم</p> <p>وصال و هجر یکسان می نماید</p> <p>فخرالدین عراقی</p> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)</p>
۴۲	<p>در شعر زیر مشبّه و مشبّه به را مشخص کنید.</p> <p>روز چو شمعی به شب، زود رو و سرافراز</p> <p>شب چو چراغی به صبح، کاسته و نیم تاب</p> <p>خاقانی</p> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)</p>
۴۳	<p>نوع تشبیه را در بیت زیر مشخص کنید:</p> <p>مانند پنبه دانه که در پنبه تعبیه است،</p> <p>اجرام کوههاست نهان در میان برف</p> <p>کمال الدین اسماعیل</p> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)</p>
۴۴	<p>نوع تشبیه را در بیت زیر مشخص کنید:</p> <p>زمین چو سینه سهراب زیر جوشن برگ</p> <p>فرو نشسته در آن ناوک صنوبر و غان</p> <p>علی موسوی گرمارودی</p> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)</p>
۴۵	<p>نوع تشبیه را در ابیات زیر مشخص کنید:</p> <p>اگر ای عشق پایان تو دور است / دلم غرق تمّای عبور است</p> <p>برای قد کشیدن در هوایت / دلم مثل صنوبرها صبور است</p> <p>سلمان هراتی</p> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)</p>
۴۶	<p>وجه شبه را در شعر زیر مشخص کنید:</p> <p>نفس کز گرم گاه سینه می آید برون، ابری شود تاریک.</p> <p>چو دیوار ایستد در پیش چشمانت،</p> <p>نفس کاین است، پس دیگر چه داری چشم</p> <p>ز چشم دوستان دور یا نزدیک؟</p> <p>مهدی اخوان ثالث</p> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)</p>

۴۷	<p>در بیت زیر تشبیه‌های فشرده (بلیغ) و گسترده را بیابید و پایه‌های آنها را مشخص نمایید:</p> <p>دل گرفتار بلای عشق توست جان جان شهید کربلای عشق توست</p> <p>وفایی</p> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)</p>
۴۸	<p>در بیت زیر تشبیه‌های فشرده (بلیغ) و گسترده را بیابید و پایه‌های آنها را مشخص نمایید:</p> <p>اگر چو مرغ بنالم، تو همچو سرو ببالی وگر چو ابر بگریم، تو همچو غنچه بخندی</p> <p>خواجهی کرمانی</p> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)</p>
۴۹	<p>در کدام بیت، «تعداد تشبیه» متفاوت است؟</p> <p>۱ در آرزوی سیب زنخدان تو اشکم / چون آب انار آمد و رخساره چو به شد</p> <p>۲ تا بماند تازه گلبرگ رخس در باغ حسن / چشمم آبش از هوا چون ابر نیسان می‌دهد</p> <p>۳ تیر مژگان که زند ترک کمان ابروی من / پیش پیکان ویام سینه سپر می‌آید</p> <p>۴ کیمیا عشق تو را دانم و بس کز اثرش / سیمم از دیده بر این روی چو زر می‌آید</p> <p>کنکوره‌های خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>
۵۰	<p>در کدام بیت نوع تشبیه با دیگر ابیات متفاوت است؟</p> <p>۱ لعل او بازار جان خواهد شکست / خنده او مهرکان خواهد شکست</p> <p>۲ گفتم که برپریم سوی بام سرای او / چه سود مرغ همت من بال و پر نداشت</p> <p>۳ روی گندم‌گون او در چشم ماه / خار راه کهکشان خواهد شکست</p> <p>۴ لاله‌رویی که ازو خار مرا در جگر است / برگ‌ریزان دل و باغ و بهار نظر است</p> <p>سراسری-انسانی-۱۴۰۳ اردیبهشت</p>
۵۱	<p>در کدام مورد هر دو واژه قافیه، «وجه‌شبه» محسوب می‌شوند؟</p> <p>۱ رهی نغمه آتشین ساز کرد / زبان را چو نی نغمه‌پرداز کرد</p> <p>۲ غمش در نهان‌خانه دل نشیند / بنازی که لیلی به محمل نشیند</p> <p>۳ مرا بسود و فرو ریخت هر چه دندان بود / نبود دندان لا بل چراغ تابان بود</p> <p>۴ روی تو چون نوبهار جلوه‌گری می‌کند / زلف تو چون روزگار پرده‌داری می‌کند</p> <p>کنکوره‌های خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>
۵۲	<p>در کدام بیت، واژه‌های قافیه «وجه‌شبه» محسوب می‌شوند؟</p> <p>۱ چشمی دارم چو لعل شیرین همه آب / بختی دارم چو چشم خسرو همه خواب</p> <p>۲ ز خون رنگین بود چون لاله دامانی که من دارم / بود صد پاره همچون گل گریبانی که من دارم</p> <p>۳ نه به شاخ گل نه بر سرو چمن پیچیده‌ام / شاخه تاکم به گرد خویشتن پیچیده‌ام</p> <p>۴ چون شمع نیمه‌جا به هوای تو سوختیم / با گریه ساختیم و به پای تو سوختیم</p> <p>سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه</p>

	<p>در کدام ابیات، «همهٔ ارکان تشبیه» یافت می‌شود؟</p> <p>الف: عشقت چو در سراچهٔ دل خانه‌گیر شد / زین پس برون شود خرد از وی به اضطرار ب: دارم ز عارض و لب چون شیر و شکرت / تن در گداز همچو شکر در میان شیر ج: ای چشم آهوانهٔ تو مست شیرگیر / وی سرو نوجوان تو آشوب عقل پیر د: چون دل دیوانه را زنجیر زلفت بند کرد / عاقل ار پندش دهد بیهوده گفتاری بود ه: گر ببینم شمع رویش جان دهم پروانه‌وار / کمتر از پروانه بودن کمترین کاری بود</p> <p>۱) ب - د - ه ۲) ب - ج - ه ۳) الف - ب - د ۴) الف - ج - د</p> <p>سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه</p>
	<p>در ابیات زیر به ترتیب، چند «وجه‌شبه و چند ادات تشبیه» به چشم می‌خورد؟</p> <p>- سرگشته چو چوگانم در پای سمندت / می‌افتم و می‌گردم چون گوی به پهلوی - دست گیرید و به دستم می‌گل‌فام دهید / بادهٔ پخته به این سوختهٔ خام دهید - خیال قد سروآساش چون در چشم من بنشست / مرا بر جویبار دیده سرو بوستانی بود</p> <p>۱) پنج - چهار ۲) سه - چهار ۳) سه - پنج ۴) چهار - چهار</p> <p>سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه</p>
	<p>بیشترین آرایهٔ «تشبیه» در کدام بیت مشهود است؟</p> <p>۱) تا لب جانان ز تنگی شکل انگشتر گرفت / پشتم از بار فراقش صورت چنبر گرفت ۲) شد چو انگشتر دلم خالی ز مهر نیکوان / تا چو انگشتر نگین مهرش اندر برگرفت ۳) صورت چنبر گرفت از بار هجرش پشت من / تا لب لعلش ز تنگی شکل انگشتر گرفت ۴) طرهٔ شبرنگ او وقت سحر ز آسیب باد / صد هزار انگشتری بشکست و باز از سر گرفت</p> <p>کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>
	<p>تعداد «تشبیه» در کدام بیت متفاوت است؟</p> <p>۱) من بندهام و تو شاه من ابر سیه تو ماه / من آه زخم تو راه من ناله کنم تو خواب ۲) رخسارش آتش و دل پختگان سپند / لعل لبش می و جگر خستگان کباب ۳) عشق تو آهویی است که از چشمه‌ساز دل / هر تخم آرزو که برآید گیاه اوست ۴) لب تو آب شد و جان بیدلان آتش / غم تو کوه و دل تنگ عاشقان شیشه</p> <p>سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۱</p>
	<p>در همه‌ی ابیات همه‌ی ارکان تشبیه یافت می‌شود، به‌جز:</p> <p>۱) گویی شب هجر تو چو بخت سیه من / از تار سر زلف تو آموخته تاری ۲) من از لب میگون تو مستی طلبیدم / شد حاصلم از چشم خمار تو خماری ۳) رقص آیدم از ساز تو چون زهره‌ی چنگی / ای لعبت تنبوری و ای آفت تاری ۴) پیش رخ روشن‌تر از آیینه‌ات ای ماه / خورشید کشد آرزوی آینه‌داری</p> <p>کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>

	<p>وجه شبه در کدام بیت، محذوف است؟</p> <p>۱ مه چه باشد که به روی تو برابر کنم / یا ز رخسار تو گویم که به جایی ماند</p> <p>۲ نگویمت به تو می‌ماند از عزیزی عمر / که عمر اگر چه عزیز است هم نمی‌ماند</p> <p>۳ خواهم سر خود گوی صفت باخت ولیکن / شرط است بدین سر که به چوگان تو باشد</p> <p>۴ تیر مژگان تو از جوشن جان می‌گذرد / بر دل من مزین ای جان که تویی در دل من</p> <p>کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی</p>	۵۸
	<p>کدام بیت، فاقد استعاره و دارای «تشبیه و جناس» است؟</p> <p>۱ آن زمان کان ماه رخشان خورآیین رخ نمود / باغ، پر گلچهر گشت و کاخ، پر اورنگ بود</p> <p>۲ چه غم ز حربه و حرب عرب چو مجنون را / مقیم بر در لیلی مقام خواهد بود</p> <p>۳ تا زدی در دل من خیمه به اقبال غمت / شادی از جان من غم‌زده بگریخته است</p> <p>۴ دانی که بر عذار تو خال سیاه چیست؟ / زاغی که بر کناره‌ی باغی نشسته است</p> <p>کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی</p>	۵۹
	<p>کدام بیت، فاقد «تشبیه» است؟</p> <p>۱ ماه از شرم عذار تو حصار شده است / این نه هاله است که بر گرد قمر گردیده است</p> <p>۲ غافل از خال و خط و زلف و دهان تو شده است / ساده‌لوحی که به خورشید تو را سنجیده است</p> <p>۳ شور مرغان چمن حوصله‌سوز است امروز / گل بی‌درد به روی که دگر خندیده است؟</p> <p>۴ تا قیامت گر هوش باز نگردد چون خال / هر که را فکر سر زلف به هم پیچیده است</p> <p>کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی</p>	۶۰
	<p>تعداد تشبیه در کدام بیت بیش‌تر است؟</p> <p>۱ هم‌چو سایه پی خورشید رخت چون نرود</p> <p>۲ گشتم از اشک ندامت مخزن گنج گهر</p> <p>۳ هر سحر بی‌شام زلفین تو ای حورا صفت</p> <p>۴ در شکرزار قناعت برده‌ام چون مور راه</p> <p>دل که در گردنش از زلف تو مشکین رسن است</p> <p>خانه‌ی من چون صدف معمور از این باران شده</p> <p>چشمه‌ی چشمم پر از گوهر شود دریا صفت</p> <p>سیر چشمی خاتم دست سلیمان من است</p> <p>کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی</p>	۶۱

۱ شماره‌های ۲ و ۴

۲ الف) شمس قیس رازی (ب) حمدالله مستوفی

۳ الف) ۳ (ص ۱۴) (ب) ۱ (ص ۱۶)

۴ الف) درست (ص ۱۵) (ب) نادرست (ص ۱۹)

نام نویسنده	نوع نثر کتاب	موضوع و محتوا
گلستان سعدی	مسجع	اخلاق و حکمت
نجم رازی	مرسل - مسجع	بیان سلوک دین و تربیت نفس
عطا ملک جوینی	متکلف و مصنوع	تاریخ خوارزمشاهیان و فتوحات چنگیز

۵

۶ ویران شدن بناها و آبادانی‌ها، تباه شدن بنیان فرهنگ و اخلاق، یأس و سرخوردگی شاعران و نویسندگان، تکیه بر عواطف انسانی و ترویج روحیه تسامح و تساهل.

۷ مولانا در دو محور اندیشه و احساس آثار جاودانه‌ای پدید آورد. وی در مثنوی معنوی و دیوان شمس به بیان معارف بشری و مسائل عرفانی پرداخته است.

۸ نثر در این دوره به دو جریان عمده گرایش پیدا کرد؛ یکی «ساده‌نویسی» در آثاری مثل طبقات ناصری و مرصادالعباد و دیگر «پیچیده‌نویسی» که محتوایشان عمدتاً تاریخ حاکمان وقت بود. از نمونه‌های آن می‌توان به تاریخ و صاف و تاریخ جهانگشای جوینی اشاره کرد.

۹ قالب رایج در سبک خراسانی عموماً قصیده بود، در حالی که در سبک عراقی، شعرا به سرودن شعر در قالب غزل تمایل بیشتری نشان دادند.

۱۰ تباه شدن بنیان فرهنگ و اخلاق، و یأس شاعران و نویسندگان موجب توجه به عرفان شد. همچنین با از بین رفتن دربارهای ادب‌دوست و انتقال قدرت از خراسان به مرکز ایران، زبان و ادبیات فارسی در عراق عجم نیز گسترش یافت و زمینه‌هایی برای تغییر سبک خراسانی به عراقی ایجاد شد. شعر این عصر نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق انسانی و آسمانی است. در این عصر اغلب شعرا از حاکمان روی برگراندند. سرودن قصیده که در خدمت ستایش شاهان بود و برای مدیحه‌سرایی کاربرد داشت، از رواج افتاد و به جای آن قالب غزل گسترش یافت. البته قالب مثنوی نیز برای ظهور عاطفه، اخلاق و عرفان میدان فراخی پدید آورد و نمونه‌های ارزشمندی مانند مثنوی مولوی سروده شد که می‌توان آن را نوعی حماسه عرفانی نیز تلقی کرد.

۱۱ الف) درست (ب) نو ص ن می

۱۲ مشبه: روز / وجه شبه: زودرو و سرفراز (ص ۳۲)

۱۳ الف) فاعلاتن (ص ۲۱) (ب) مستفعلن (ص ۲۱)

۱۴ به عهده دانش‌آموز؛ دانش‌آموزان در این بخش می‌توانند از معادل‌های آوایی ارکان حذف شده اصواتی معادل پایه‌های آوایی بسازند و در خانه‌ها قرار دهند.

۱۵ به عهده دانش آموز؛ دانش آموزان در این بخش می توانند از معادل های آوایی ارکان حذف شده اصواتی معادل پایه های آوایی بسازند و در خانه ها قرار دهند.

م را گه گه	ب در دی یا	د می گن
ک در دت مر	ه م جان می	ن ما ید

هر ک سی را	سی ر تی بن	ها در آم
هر ک سی را	اص ط لا حی	دا در آم

با ران آش	کم می د ود	وز آب ر ما	تش می ج ه د
با یخ ت گان	گو بین ^۲ س ^۳ خن	سو زش ن با	شد خام را

م گن پی	ش دی وا	ر غی بت	ب سی
ب ود گز	پ سش گو	ش دا رد	ک سی

یا ر بز عیر	فان م را پی	مان ای سر	شا ر ده
چش م بی نا	جان آگا	ه دل بی	دا ر ده

ب یا تا گل	ب رف شانی	م می در سا	غ رن دا زیم
ف لک را سق	ف یش کافی	م طر حی نو ^۲	د رن دا زیم

غن ک بو تی	را ب چک مت	دام داد
صد ر عالم	را درو آ	رام داد

آ سی رش	ن خا ه د	ر های ی	ز بند
ش کا رش	ن ج جو ید	خ لا صر	ک مند

دل م را دا	غ عش قی بر	ج بین نه
ز بانم را	ب یانی آ	ت شین ده

ای خش م نا	دی های ت	در باغ شا	دی های ت
بر جای نان	شا دی خ رد	جانی ک شد	مه مان ت

۲۶ کهنه کتاب حله

۲۷ دل لاله / بر سرو - باغ جهان / لاله عذاران

(ب) گسترده

۲۸ الف) فشرده (بلیغ - اضافی)

۲۹ ۳ مورد (چون، وش، چون)

۳۰ دیرنده و پابرجا

۳۱ گزینه ج

۳۲ الف) گسترده (ب) فشرده (ص ۲۹)

۳۳ الف) بیت نوعی انتقاد، فریادخواهی و شکایت وجود دارد. این شکایت متأثر از شرایط ناهنجار اجتماعی زمان شاعر است. یا هر

توضیح مناسب دیگر (ص ۴۱)

(ب) مشبهه به: شمع / وجه شبهه: هراسان (ص ۴۱)

۳۴ الف) گسترده (ص ۲۹) (ب) فشرده (ص ۲۹)

۳۵ الف) نخل (ص ۲۸) (ب) وجه شبهه (ص ۲۸)

۳۶ گویی

۳۷ نمودی - مانستی

۳۸ مآذ

۳۹ مشبه (دل) + مشبهه به (خانه)

۴۰ مشبه (حادثه) + مشبهه به (سنگ)

۴۱ مشبه (عشق) + مشبهه به (جام)

۴۲ مشبهه: روز - شب

مشبهه به: شمع به شب - چراغی به صبح

۴۳ تشبیه: اجرام کوهها در میان برف مانند پنبه دانه در میان پنبه / نوع تشبیه: گسترده

۴۴ تشبیه: زمن چو سینۀ سهراب / نوع تشبیه: گسترده

تشبیه: جوشن برگ / نوع تشبیه: فشرده

تشبیه: ناوک صنوبر و غان / نوع تشبیه: فشرده

۴۵ تشبیه: دلم مثل صنوبر

نوع تشبیه: گسترده

۴۶ ایستادن در برابر چشمان (طرفین تشبیه نفس و دیوار هستند.) / نفس در مصراع اول نیز یک بار به ابری تاریک تشبیه شده

است که وجه شبهه در آن تاریک بودن است.

۴۷

تعداد تشبیه: سه

نوع تشبیه: فشرده

پایه‌ها (ارکان): مشبه: عشق - جان - عشق / مشبه‌به: بلا - شهید - کربلا

۴۸

تعداد تشبیه: چهار

نوع تشبیه: گسترده

پایه‌ها (ارکان): مشبه: در تشبیه نخست و سوم مشبه «من» و از ساختار جمله محذوف است. / مشبه‌به: مشبه‌به‌ها به ترتیب عبارتند از: مرغ - سرو - ابر - غنچه / ادات تشبیه: به ترتیب عبارتند از: چو - همچو - چو - همچو / وجه شبه: به ترتیب عبارتند از: بنالم - بیالی - بگریم - بخندی

۴۹

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشبیه‌های ابیات را بررسی می‌کنیم:

گزینه ۱: سیب زخندان، اشک به آب انار، رخساره به به (۳ مورد)

گزینه ۲: گلبرگ رخ، باغ حسن، چشم به ابر نیسان (۳ مورد)

گزینه ۳: تیر مژگان، کمان ابرو، سینه سپر (۳ مورد)

گزینه ۴: عشق به کیمیا، روی به زر (۲ مورد)

۵۰

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۳: نوع تشبیه در این بیت، «گسترده» است؛ اما تشبیه سایر ابیات، از نوع «فشرده» است.

تشریح تشبیه در گزینه‌ها:

گزینه ۱: مشبه: خنده او / مشبه‌به: مهرکان = تشبیه فشرده

گزینه ۲: «مرغ همت»: مشبه: همت / مشبه‌به: مرغ = تشبیه فشرده

گزینه ۳: «روی گندم‌گون»: مشبه: روی / مشبه‌به: گندم / ادات تشبیه: گون = تشبیه گسترده

گزینه ۴: «لاله‌رو»: مشبه: رو / مشبه‌به: لاله = تشبیه فشرده

۵۱

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. قافیه‌ها در بیت چهارم به ترتیب «جلوه‌گری» و «پرده‌دری» هستند که وجه شبه دو تشبیه پیش از خود قرار گرفته‌اند (روی تو مثل نوبهار / زلف تو مثل روزگار).

۵۲

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه ۱ آب و خواب واژه‌های قافیه هستند. در تشبیه مصراع اول (چشم به لب یار) آب داشتن آن وجه شبه و در تشبیه مصراع دوم (بخت به چشم خسرو) خواب بودن آن وجه شبه است.

۵۳

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

ب: تن (مشبه) همچو (ادات) شکر (مشبه‌به) در میان شیر (وجه شبه)

ج: چشم (مشبه) انه (ادات) آهو (مشبه‌به) مست شیر گیر (وجه شبه)

د: م در دهم (مشبه) وار (ادات) پروانه (مشبه‌به) جان دهم (وجه شبه)

۵۴

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

ادات تشبیه ۴ تا (چو در مصراع اول - چون در مصراع دوم - فام در مصراع سوم - آسا در مصراع پنجم)

وجه شبه ۳ تا (سرگشته در مصراع اول - می‌افتم و می‌گردم به پهلوی در مصراع دوم)

۵۵

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۵۶

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

تشبیهات: رخسار به آتش - دل پختگان به سپند - لب به لعل - لب به می - جگر خستگان به کباب (۵ تشبیه)
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: من به بنده - تو به شاه - من به ابر سیه - تو به ماه (۴ تشبیه)

گزینه ۳: عشق تو به آهو - دل به چشمه‌سار - آرزو به تخم - عشق به گیاه (۴ تشبیه)

گزینه ۴: لب به آب - جان به آتش - غم به کوه - دل به شیشه (۴ تشبیه)

۵۷

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۵۸

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۵۹

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۶۰

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تشبیه: ماه به شخصی زندانی و در بند تشبیه شده است و هاله ماه به حصار.

گزینه ۲: تشبیه: شاعر در قالب «تشبیه پنهان»، «چهره‌ی معشوق» را به «خورشید» تشبیه کرده و چهره‌ی او را به دلیل داشتن «خال» و «خط» و «زلف» و «دهان» زیبا و جذاب، حتی بر «خورشید» ترجیح داده است.

گزینه ۴: تشبیه: گرهش چون خال باز نگردد (مشبه: گره / مشبه‌به: خال / چون: ادات تشبیه / وجه‌شبه: بازنگردد)

۶۱

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. زلفین به شام، معشوق به حورا، چشم به چشمه، چشم به دریا.

تشریح سایر گزینه‌ها: گزینه‌ی «۱»: تشبیه دل به سایه / رخ به خورشید / زلف به مشکین رسن

گزینه‌ی «۲»: خود به مخزن گنج گهر / خانه به صدف گزینه‌ی «۴»: قناعت به شکرزار / خود به مور / سیر چشمی به خاتم دست
سلیمان

پاسخنامه کلیدی

۴۹	۱	۲	۳	۴
۵۰	۱	۲	۳	۴
۵۱	۱	۲	۳	۴
۵۲	۱	۲	۳	۴
۵۳	۱	۲	۳	۴
۵۴	۱	۲	۳	۴
۵۵	۱	۲	۳	۴
۵۶	۱	۲	۳	۴
۵۷	۱	۲	۳	۴
۵۸	۱	۲	۳	۴
۵۹	۱	۲	۳	۴
۶۰	۱	۲	۳	۴
۶۱	۱	۲	۳	۴

